

Plán péče
o
Přírodní památku Pod Šibenicí

na období
2025 - 2035

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

*Schváleno příslušným orgánem ochrany přírody, Krajským úřadem Středočeského kraje,
odborem životního prostředí a zemědělství*

schváleno protokolem č.j. .... ze dne .....

*Ing. Simona Jandurová
vedoucí odboru životního prostředí
a zemědělství*

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	3
1.1 Základní identifikační údaje	3
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR	3
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	5
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	5
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany	5
1.6 Kategorie IUCN	6
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	6
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	6
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav	6
1.8 Cíl ochrany	7
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	8
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	8
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů	8
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů	8
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	10
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti	10
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	10
2.4.1 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky	10
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup	11
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	12
3. Plán zásahů a opatření	13
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	13
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání	13
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	15
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	16
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	16
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	16
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	16
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území	16
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	16
4. Závěrečné údaje	17
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)	17
4.2 Použité podklady a zdroje informací	17
4.3 Seznam používaných zkratk	18
4.4 Podklady pro plán péče zpracoval	18
5. Přílohy	19

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	1049
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Pod Šibenicí
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	Obecně závazné nařízení
orgán, který předpis vydal:	Okresní národní výbor v Kladně
číslo předpisu:	-
datum platnosti předpisu:	29. 10. 1987
datum účinnosti předpisu:	29. 10. 1987

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	středočeský
okres:	Kladno
obec s rozšířenou působností:	Slaný
obec:	Velvary
katastrální území:	Velvary

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: (779962, Velvary)

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
625/2		Ostatní plocha	Jiná plocha	28 134	28 134
626		Ostatní plocha	Jiná plocha	1175	1175
Celkem					29 309

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	-			
vodní plochy	-		zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty	-			
orná půda	-			
ostatní zemědělské pozemky	-			
ostatní plochy	2, 9309		neplodná půda	
			ostatní způsoby využití	2, 9309
zastavěné plochy a nádvoří	-			
plocha celkem	2, 9309			

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

není

1.6 Kategorie IUCN

IV - území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

Slanomilná vegetace

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

K ochraně slanomilné vegetace

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
T7 Slaniska	20 % (značně degradované na cca 60 %)	Vlhké slané louky, významnější druhy (<i>Carex secalina</i> , <i>Carex otrubae</i> , <i>Centaurium pulchellum</i>) jsou vázány na vlhčí sníženiny a mezeratější v severozápadní části kosené plochy	a

B. druhy

druh	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace	kód předmětu ochrany*
Kostival český (<i>Symphytum bohemicum</i>)	EN / C2t	Rozšířen po celé ploše ZCHÚ, včetně okrajů oraného pole, tisíce jedinců	a/c
Ostřice žitná (<i>Carex secalina</i>)	EN / C2t	Rozšířena na severozápadní části kosené plochy, nalezené cca 200 trsů, populace narůstá	a
Zeměžluč spanilá (<i>Centaurium pulchellum</i>)	VU / C3	Roztroušeně ve stejné ploše jako ostřice žitná, několik desítek jedinců	a/c

**stupeň ohrožení dle červených seznamů ČR:

*kód předmětu ochrany:

a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

b = předmět ochrany překrývající se EVL/PO (v závorce je uveden kód stanoviště dle vyhl. č. 166/2005 Sb., hvězdičkou (*) jsou označena prioritní stanoviště a druhy)

c = další významný ekosystém nebo jeho složka, který je navržen k doplnění mezi předměty ochrany ZCHÚ (viz i kap. 3.4)

1.8 Cíl ochrany

Zachování slanomilné vegetace

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
T7 Slaniska	Zachování ekosystému slanisek na dostatečné rozloze, s výskytem charakteristických druhů (<i>Carex secalina</i> , <i>Carex otrubea</i> , <i>Centaurium pulchellum</i> , <i>Juncus gerardii</i> , <i>Melilotus dentatus</i> , <i>Puccinellia distans</i> . .).	- výskyt slanomilných trávníků na ploše alespoň 1, 5 ha - trvalý výskyt alespoň 5 diagnostických druhů biotopu T7

B. druhy

druh	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
Kostival český (<i>Symphytum bohemicum</i>)	Zachování životaschopné populace druhu	- každoroční výskyt alespoň 1000 jedinců
Ostřice žitná (<i>Carex secalina</i>)	Zachování životaschopné populace druhu	- přítomnost stanoviště – nezapojeného trávníku s volnými ploškami půdy na ploše min. 0,8 ha - každoroční přítomnost alespoň několika set trsů
Zeměžluč spanilá (<i>Centaurium pulchellum</i>)	Zachování životaschopné populace druhu	- přítomnost stanoviště – nezapojeného trávníku s volnými ploškami půdy na ploše min. 0,8 ha - každoroční přítomnost alespoň nižších stovek jedinců

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Lokalita se nachází v nivě Vranského potoka severně od Velvar. Území leží je obklopeno ornou půdou, v těsné blízkosti jižní hranice se nachází Vranský potok s navazující rákosinou. Centrální část je tvořena kosenou loukou, cca 1/3 plochy území tvoří rákosiny, severní části do PP zasahuje orané pole.

PP se nachází v teplé klimatické oblasti (T2), v nadmořské výšce 185 m n. m. Území spadá do geomorfologické jednotky VIB-1B Řípská tabule. Horninový podklad tvoří křídové pískovce, které jsou překryty kvartérními nivními sedimenty. Půdy jsou mírně vápnité a mírně zasolené.

Z fytogeografického hlediska leží PP v obvodu Českého termofytika, podokresu 7c. Slánská tabule. Slanomilná vegetace byla v minulosti v okolí Velvar a rozšířena rozsáhlejších plochách. Klasická lokalita známá již z 19. století se nacházela v blízkosti Velvarského cukrovaru. Jednalo se o jedno z nejzajímavějších slanisek na území Čech. Z této lokality jsou zaznamenány druhy jako bařička přímořská (*Triglochin maritima*) či sivěnka přímořská (*Glaux maritima*). Tato lokalita však zanikla již v 70. letech 20. století. Zbytky slanomilné vegetace se v současnosti nachází pouze na území PP nachází a na polním mokřadu několik set metrů východně od hranice PP na křižení Vranského potoka a silnice Velvary – Černuc. Ještě v koncem 80. let minulého století se zde nacházely halofilní a subhalofilní druhy – ostřice žitná (*Carex secalina*), zeměžluč spanilá (*Centarium pulchellum*), zblochanec oddálená (*Puccinellia distans*), kamyšík přímořský (*Bolboschoenus maritimus*), sítina slanomilná (*Juncus ranarius*), ostřice Otrubova (*Cares otrubae*), komonice zubatá (*Melilotus dentatus*) či kuřička solná (*Spergularia salina*). Koncem 20. století byly všechny tyto druhy neznámé. Vhodným managementem lokality se podařilo obnovit výskyt 4 z výše zmíněných druhů.

Ze zoologického hlediska se v území vyskytují běžné druhy volné krajiny. Z bezobratlých nebyl zaznamenán pravidelný výskyt žádných ochranných významných druhů s výjimkou chráněných běžně se vyskytujících čmeláků rodu *Bombus*. Z významnějších druhů obratlovců se v PP vyskytují skokan hnědý (*Rana temporaria*) a ropoucha obecný (*Bufo bufo*), v PP se však nenachází plochy vhodné k rozmnožování obojživelníků. Z významných druhů ptáků zde hnízdí tuhýk obecný (*Lasiurus collurio*). Z ornitologického hlediska má větší význam rákosina v ochranném pásmu jižně od PP. Zde hnízdí 3 druhy rákosníků, strnad rákosní (*Emberiza schoeniclus*), či moták pochop (*Circus aeruginosus*). Rákosina má význam také jako nocoviště. Území včetně ochranného pásma je přesto významným refugiem druhů v intenzivně využívané zemědělské krajině.

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení*	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
Okruh kamyšníku přímořského (<i>Bolboschoenus maritimus</i> agg.)		VU/C2t (NT/C4a)	Aktuálně neobjeven, záznam z roku 1987, po vhodném managementovém zásahu je šance na jeho znovuobjevení na lokalitě, hojně se vyskytuje v polním mokřadu cca 1 km západně od PP

Komonice zubatá (<i>Melilotus dentatus</i>)		NT / C2t	Aktuálně nenalezena, po vhodném managementovém zásahu je šance na její znovuoobjevení na lokalitě
Kostival český (<i>Symphytum bohemicum</i>)	O	NT/C2t	Hojný výskyt po celém území PP
Kuříčka solná (<i>Spergularia salina</i>)	KO	CR / C1t	Aktuálně neobjevena, záznam z roku 1987, po vhodném managementovém zásahu je šance na její znovuoobjevení na lokalitě, riziko představují geneticky nepůvodní populace šířící se podél dálniční sítě
Ostřice oddálená (<i>Carex distans</i>)		NT / C3	Aktuálně neobjevena, záznam z roku 1987, po vhodném managementovém zásahu je šance na její znovuoobjevení na lokalitě
Ostřice žitná (<i>Carex secalina</i>)	SO	EN / C2t	Přibližně 200 trsů na volných ploškách v severozápadní části kosené louky, v polním mokřadu cca 1 km západně od PP se nachází další stovky jedinců
Potočník vzpřímený (<i>Berula erecta</i>)		NT / C4a	Aktuálně neobjeven, poslední záznam z roku 2008, výskyt pravděpodobný
Sítina Gerardova (<i>Juncus gerardii</i>)	SO	CR / C1t	Aktuálně neobjevena, záznam z roku 1987, po vhodném managementovém zásahu je šance na její znovuoobjevení na lokalitě
Sítina slanomilná (<i>Juncus ranarius</i>)		DD / C3	Aktuálně neobjevena, záznam z roku 1987, po vhodném managementovém zásahu je šance na její znovuoobjevení na lokalitě
Zblochanec oddálený (<i>Puccinellia distans</i>)		CR / C1t	Aktuálně neobjeven, záznam z roku 1987, po vhodném managementovém zásahu je šance na jeho znovuoobjevení na lokalitě
Zeměžluč spanilá (<i>Centaureum pulchellum</i>)		VU / C3	Min. 40 jedinců na volných ploškách v severovýchodní části kosené louky
Čmelák (<i>Bombus</i> sp.)	O		Zejména květech kostivalů
Kudlanka nábožná (<i>Mantis religiosa</i>)	KO	VU	1 samec zaznamenán při návštěvě během zpracování plánu péče, v PP se nenachází typické prostředí druhu, druh se však celorepublikově šíří
Mravenec otročící (<i>Formica fusca</i>)	O		Vohralík, Werner, Amcha 2017 – NDOP, aktuálně početnost nezjišťována
Ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	O	VU	Aktuálně nezaznamenána, výskyt pravděpodobný, v PP však nejsou vhodné plochy k rozmnožování
Skokan hnědý (<i>Rana temporaria</i>)		VU	Aktuálně nezaznamenán, výskyt možný, v PP však nejsou vhodné plochy k rozmnožování
Čáp černý (<i>Ciconia nigra</i>)	SO	VU	Sběr potravy, na PP není vázán
Křepelka polní (<i>Coturnix coturnix</i>)	SO	NT	Volání v okolí, hnízdění v okolí PP možné, ale nebylo prokázáno, PP není vázána
Moták pochop (<i>Circus aeruginosus</i>)	O	VU	Hnízdění možné, zejména v rákosině v OP
Slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	O		hnízdění možné v křovinách podél potoka
Strnad luční (<i>Miliaria calandra</i>)	KO	VU	Výskyt pravděpodobně pouze mimo hnízdní období
Ťuhák obecný (<i>Lasius collurio</i>)	O	NT	Hnízdění min. 1 páru v roztroušených křovinách na severním okraji PP
Vlaštovka obecná (<i>Hirundo rustica</i>)	O	NT	Lov potravy nad PP, nocoviště v OP

* dle červených seznamů ČR:

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

abiotickým činitelem sporadicky se vyskytujícím a na části ZCHÚ jsou pouze vyšší průtoky na Vranském potoce, i tak dochází pouze k rozlivu, nikoli k narušování a odnosu materiálu

b) biotické disturbanční činitele

biotickým diturbančním činitelem je rytí divokých prasat, na ploše ZCHÚ se však nachází sporadicky. Uvolněné disturbované plochy mají pozitivní vliv na výskyt vzácnějších druhů rostlin

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírody – ZCHÚ bylo vyhlášeno jako chráněný přírodní výtvar v roce 1987, v roce 1986 byla louka pokosena ZO ČSOP z Velvar. Následně byla bez péče a postupně zarůstala rákosem. Do roku 2017 byla kosena pouze částečně nebo vůbec. Od roku 2017 se postupně zlepšovala péče o území, spočívají v seči 2x ročně s důsledným vyhrabáním hmoty a podzimním bránováním. Od této doby se začínají znovuobjevovat významné druhy.

b) zemědělské hospodaření

V minulosti byla lokalita využívána jako louka, ještě počátkem 50. let minulého století byla ve vlastnictví soukromníka z Velvar. Louka se tehdy kosila až k potoku. Následně přestaly seče a louka postupně zarůstala. V roce 1981 došlo k prohloubení koryta potoka. Tato změna vodního režimu v lokalitě, která měla významný negativní vliv na slanomilné druhy. V letech 1984 a 1985 došlo k zorání části lokality a zavezení části plochy deponovanou zeminou. Zásadními negativními vlivy bylo ukončení kosení lokality a změna vodního režimu zahloubením potoka.

c) myslivost - na území se na okraji rákosiny nachází zásyp pro bažanty a starý posed, k poškození území vlivem zvěře nedochází

d) rekreace a sport – území není k rekreaci a sportu vhodné a není a nebylo tak využíváno

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

Nejsou známy žádné související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí či předpisy ve vztahu k ZCHÚ.

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.4 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Přílohy:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

A. ekosystémy

ekosystém:	T7 Slaniska		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
výskyt slanomilných trávníků na ploše alespoň 1,5 ha	Aktuálně je koseno 1,8 ha plochy, více než polovina této plochy však tvoří běžná vhlčí louka bez rozvoněné struktury		
	stav:	zhoršený	
	trend vývoje:	zlepšující se	
trvalý výskyt alespoň 5 diagnostických druhů biotopu T7	Po roce 2000 byl z území udáván pouze 1 druh – ojedinělý výskyt komonice, která následně také vymizela, po zavedení vhodného managementu se vyskytují 3 druhy ostřice Otrubova, ostřice žitná a zeměžluč spanilá		
	stav:	špatný	
	trend vývoje:	zlepšující se	

B. druhy

druh:	Kostival český (<i>Symphytum bohemicum</i>)		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
- každoroční výskyt alespoň 1000 jedinců	Na lokalitě se nachází stovky až tisíce jedinců, mladé rostliny rostou i na oraném poli a vzácněji také v lemech rákosin		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	

druh:	Ostřice žitná (<i>Carex secalina</i>)		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
- přítomnost stanoviště – nezapojeného trávníku s volnými ploškami půdy na ploše min. 0,8 ha	Plocha nezapojených trávníků se aktuálně pohybuje mezi 0,3 – 0,8 ha		
	stav:	zhoršený (mírně)	
	trend vývoje:	zlepšující se	
- každoroční přítomnost alespoň několika set trsů	Aktuálně se na lokalitě vyskytuje okolo 200 trsů, v posledních letech tento počet narůstá z několika desítek na stovky. Pro zvyšování počtu jedinců je třeba pokračovat ve vytváření volných nezapojených plošek (důsledným vyhrabováním pokosené hmoty, bránováním i vytvářením nových ploch stržením drnu, popřípadě pastvou)		
	stav:	Dobrý	
	trend vývoje:	Zlepšující se	

druh:	Zeměžluč spanilá (<i>Centaureum pulchellum</i>)		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
- přítomnost stanoviště – nezapojeného trávníku s volnými ploškami půdy na ploše min. 0,8 ha	Plocha nezapojených trávníků se aktuálně pohybuje mezi 0,3 – 0,8 ha		
	stav:	zhoršený (mírně)	
	trend vývoje:	zlepšující se	

- každoroční přítomnost alespoň nižších stovek jedinců	V letošním roce byl výskyt zaznamenán poprvé od roku 1987 v počtu minimálně 40 jedinců. Pro zvyšování počtu jedinců je třeba pokračovat ve vytváření volných nezapojených plošek (důsledným vyhrabováním pokosené hmoty, bránováním i vytvářením nových ploch stržením drnu, popřípadě pastvou)	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	Zlepšující se

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Při narušování povrchu či stržení drnu (tvorbě tůní) dojde pravděpodobně k likvidaci některých jedinců vzácných druhů, tato ztráta však bude násobně nahrazena v příštích letech vznikem vhodného stanoviště.

Kolize může nastat také v případě celoplošné seče na podporu vzácných druhů rostlin a potřebou ponechat nepokosené pásy na podporu hmyzu. Vzhledem k běžným druhům hmyzu na lokalitě a výskytu kvetoucích rostlin v nekosených lemech rákosin je v tomto případě třeba upřednostnit zásahy na podporu rostlin. Řešením je také provádět fázově posunutou seč, kdy se polovina plochy pokosí na začátku vhodného termínu a druhá polovina koncem tohoto termínu.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

a) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Rámcová směrnice péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Ekosystém	<i>Slaniska, louky</i>
Typ managementu	<i>Kosení s důkladným vyhrabáním hmoty</i>
Vhodný interval	<i>2x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x ročně</i>
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>Lehčí mechanizace, traktorová sekačka</i>
Kalendář pro management	<i>1. seč – od 10. května do 20. června, 2. seč – od 1. září do 30. října</i>
Upřesňující podmínky	<i>Kosení je vhodné provádět formou fázově posunuté seče (polovina plochy tvořící mozaiku pásů se pokosí ze začátku termínu seče, druhá koncem termínu), v případě, že ekonomické, technologické podmínky či počasí nedovolí provést tento způsob seče, je možné provést pokosení v jednom termínu. Po pokosení by měla hmota zůstat ležet 1 – 5 dní na ploše a následně se sklídit a odveze (ideální je sušení sena, přípustná je i tvorba senáže). Důležité je důkladné a razantní vyhrabání pokosené hmoty. Vytvoření mělčích kolejí od techniky, případné narušení travníků nízko nastavenou sekačkou není závadné a znamená vytvoření vhodných podmínek pro vzácné konkurenčně slabé druhy. Vznik kolejí však bude pravděpodobně znesnadňovat následující zásahy.</i>

Ekosystém	<i>Slaniska, louky</i>
Typ managementu	<i>Pastva</i>
Vhodný interval	<i>1x - 2x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za několik let</i>
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>Skot, vodní buvol, koně, drůbež (husy, kachny)</i>
Kalendář pro management	<i>Během vegetační sezóny, ideálně během období sečí, kdy se 1 seč nahradí pastvou</i>
Upřesňující podmínky	<i>Pastva by měla být krátkodobá, ale intenzivní. Vzniklé vypasené a vydupané plochy nejsou závadou, ale spíše cílem. Pastvu je možné realizovat také pouze na části plochy.</i>

Ekosystém	<i>Slaniska, louky</i>
Typ managementu	<i>Bránování</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>

Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>Prstové či hřebové brány tažené traktorem</i>
Kalendář pro management	<i>Od 15. listopadu do 30. března, nejvhodnější termín 1. 2. – 30. 3.</i>
Upřesňující podmínky	<i>Důsledné bránování celé plochy. Vhodné je také odstranění vyhrabané hmoty.</i>

Ekosystém	<i>Slaniska, louky</i>
Typ managementu	<i>Disturbance – narušení povrchu na cca 20 % plochy</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 5 roky</i>
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>Diskové brány, diskový podmiťáč</i>
Kalendář pro management	<i>Zejména od 15. listopadu do 30. března</i>
Upřesňující podmínky	<i>Zásahy je vhodné provádět každoročně na 10 – 20 % plochy a následující rok provést zásah na další části ZCHÚ, během plánu péče by měl zásah proběhnout celé, popř. většině kosené plochy. Po provedení zásahu je třeba odstranit vyhrnutou biomasu.</i>

Ekosystém	<i>Rákosiny</i>
Typ managementu	<i>Výřez dřevin</i>
Vhodný interval	<i>1x za 5 až 10 let</i>
Minimální interval	<i>1x za 10 let</i>
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>pila</i>
Kalendář pro management	<i>Od 1. září do 30. října, od 1. do 30. března</i>
Upřesňující podmínky	<i>Po výřezu je vhodné zatříť řezy vhodným herbicidem, hmotu z výřezu je možné spálit na ploše, popřípadě ponechat k zetlení na vhodném místě lokality</i>

V severní části ZCHÚ se nachází plochy, na kterých je konvenčně obhospodařovaná orná půda. Orba a zemědělské hospodaření na této části není v rozporu se zachováním předmětu ochrany. Mnoho slanomilných druhů se může vyskytovat také na orné půdě, plocha může podpořit také vzácnější plevele. Zásadním předpokladem je však vyloučení pravidelných postřiků herbicidy. V případě přílišného zaplevelení pozemků je přípustné jednorázové použití herbicidů jedenkrát za několik let.

Tvorba hradicího objektu / revitalizace potoka

Vhodným zásahem je zlepšení a návrat vodního režimu do původního stavu. To je možné provést umístěním vhodných hradicích objektů na Vranském potoce, případně kompletní revitalizací potoka v okolí PP. Tvorbě a umístění objektů/revitalizaci by měl předcházet průzkum hydrologický a půd, aby zvýšením vodní hladiny nedošlo například k vymývání a snížení množství solí v půdním profilu. Případně je možné začít hradicí objekty budovat postupně a začít menšími přehrážkami na úrovni východního okraje kosené plochy.

b) péče o populace a biotopy rostlin a hub

Halofyty a subhalofyty mají schopnost dlouhou dobu vytrvat v semenné bance, po odstranění horní vrstvy půdy a humusu je šance na objevení nezvěstných druhů i po desítkách let. Vhodným až nezbytným zásahem pro zlepšení stavu slanomilní vegetace na lokalitě je proto stržení drnu, či lépe vytvoření několika mělkých vysychavých tůní.

Tůň musí mít velmi pozvolný břeh (1:20 až 1:30 i pozvolnější). Plocha na místě budoucích tůní musí být pokosena a hmota odstraněna. Materiál vyhrnutý z tůní je nutné z důvodu možné existence semenné banky v materiálu ponechat na lokalitě rozhrnutý v lemech rákosin, aby bylo možné plochu s rozhrnutým materiálem snadno přiřadit ke koseným plochám. Před umístěním materiálu plocha musí být pokosena a odstraněna vzniklá hmota.

Tůň a stržení drnu je vhodné vytvořit na vlhčích sníženinách kosené části louky (zde spíše vytvořit drobnější plochy v desítkách m²) a v okrajích rákosiny, zde je možné vytvořit plochy větší i několik set metrů čtverečních s hlubší částí uprostřed a trvalou vodní plochou pro podporu obojživelníků (důležité je si však uvědomit, že většina plochy tůně bude bez vody, ale pouze vlhčími plochami s výrazně rozvolněnou vegetací). Plochy tůní a jejich okolí je nutné také kosit a zamezit zarůstání rákosem. Upustit od péče je možné až po prokázání zjištění, že se nepodařilo nastartovat semennou banku významných druhů. Po několik letech je třeba provést disturbanční zásah v tůních a vlhkých plochách, popř. vytvořit tůň nově. Vhodným zásahem je ponechat tůň razantně rozšlapat a rozválet během pastvy (ideálním zvířetem je pro toto vodní buvol).

Kuřinka solná je druh, který se v minulosti vyskytoval také na území PP. V současnosti se šíří také podél dálniční a silniční sítě. Jedná se však o nepůvodní genotyp rostliny. Je proto vhodné sledovat výskyt tohoto druhu na lokalitě a zároveň jedince šířící se podél cestní sítě. V případě výskytu původního genotypu druhu na lokalitě na nepůvodního genotypu v okolí je třeba pokusit se navrhnout a zajistit opatření pro zachování původního genotypu na lokalitě. Minimálně se pokusit původní genotyp zachovat ex situ.

Slaniska byla v minulosti rozšířena v širším pásu mezi Slaným a Mělníkem. Naprostá většina lokalit však již zanikla a zbývající (přestože se často nachází v ZCHÚ) jsou ve velmi zhoršeném stavu. Ve všech lokalitách část druhů již zanikla. Proto zachování druhové pestrosti je možné přesunout/rozšířit slanomilné druhy z okolí do plochy PP. Tento zásah by se měl přednostně týkat rostlin nalezených v těsném okolí Velvar a druhů, kde hrozí zánik jejich lokality či zhoršení jejího stavu. Také je vhodné ho provést až po realizaci asanačních zásahů v PP a vyhodnocení obnovy druhů ze semenné banky na lokalitě. Případné přenosy musí proběhnout se souhlasem OOP a po konzultaci s odborníky. Vše je nutné pečlivě evidovat.

e) péče o populace a biotopy živočichů

Pro podporu obojživelníků je možné vytvořit tůň s hlubšími partiemi s trvalou vodní hladinou zejména v blízkosti Vranského potoka.

Na podporu hmyzu je vhodné provádět fázově posunutou seč. Možné je také ponechání nepokoseného pásu během podzimní seče na cca 10 % plochy přes zimu (zejména v jižní části kosené plochy). Ponechání pásu však nesmí negativně ovlivnit populace halofytů.

Pro podporu saproxylického hmyzu je vhodné vzrostlé vrby na západní části ZCHÚ ponechat na dožití a mrtvé dřevo ponechávat na ploše. Vhodným zásahem je také ořezání i žijících stromů na hlavu a na torza.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

Příloha:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

V ochranném pásmu je vhodné vyloučit použití herbicidů a to včetně zásahů na orné půdě. V případě přílišného zaplevelení pozemků je přípustné jednorázové použití herbicidů jedenkrát za několik let.

V rákosině jihovýchodní části lokality je vhodné po cca 10 letech redukovat nálety dřevin (ponechat pouze větší jedince vrb, popřípadě dalších dřevin v lemech rákosiny, případně je ponechat ořezané na torzo).

V rákosině ochranného pásma je vhodné také vyhloubit tůně pro obojživelníky.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Je vhodné minimálně jedenkrát za dobu platnosti plánu péče provést obnovu pruhového značení a opravu a obnovu nátěru stojek hraničních tabulí. Stávající stojky je možné doplnit o jednu novou v severovýchodní okraji ZCHÚ.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

V současnosti není třeba provedení žádných administrativně - správních opatření ve vztahu k území.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Pouze v případě výkonu práva myslivosti není přípustné umisťovat příkrmovací zařízení či újedě do kosené plochy. Stávající zásyp v okraji rákosiny je možné ponechat.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Nejsou

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Důležité je pravidelné sledování výskytu slanomilných rostlin na lokalitě, popř. také v širším okolí ZCHÚ, zejména po zásazích jako stržení drnu, vyhloubení tůní, či razantním spasením lokality.

Kuřinka solná je druh, který se v minulosti vyskytoval také na území PP. V současnosti se šíří také podél dálniční a silniční sítě. Jedná se však o nepůvodní genotyp rostliny. Je proto vhodné sledovat výskyt tohoto druhu na lokalitě a zároveň jedince šířící se podél cestní sítě.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Seč	2 ha	10	500 000,-
Pastva	2 ha	10	660 000,-
Bránování	2 ha	10	480 000,-
Narušení drnu	0,2 ha	10	20 000,-
Výřez dřevin	600 m ²	1	24 000,-
Vytvoření tůň a sníženin	290 m ²	3	426 000,-
Obnova značení	1,2 km	1	12 000,-
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			2 122 000,-

Předpokládané orientační náklady jsou stanoveny pouze s ohledem na § 68 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. Finančně-právní stránka je vždy řešena až před realizací konkrétních zásahů.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

AOPK ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody*. Webový portál. Dostupné z <https://portal23.nature.cz/nd/> [citováno 2024-09-28]

AOPK ČR. *Ústřední seznam ochrany přírody*. Webový portál. Dostupné z <https://drusop.nature.cz/portal/> [citováno 2024-09-28]

Bína J., Demek J. *Z nížin do hor*. Academia 2012

ČÚZK. *Nahlížení do katastru nemovitostí*. Webový portál. dostupné z <https://nahlizeniidokn.cuzk.cz/> [citováno 2024-09-28]

HUTUR, o.s. *Plán péče o přírodní památku Pod Šibeníci na období 2009 – 2023*. Online. Dostupné z https://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/zchru/index.php?SHOW_ONE=1&ID=1049 [citováno 2024-09-28]

Hydrosoft Veleslavín. *Digitální povodňový plán*. Webový portál. dostupné z <https://dpp.hydrosoft.cz/hvmap.dll?MU=001&MAP=7623&lon=14.1949449&lat=50.2876775&scale=75000> [citováno 2024-09-28]

Chytrý M., Kučera T., Kočí M., Grulich V., Lustyk P. *Katalog biotopů České republiky*. Druhé vydání. AOPK ČR, 2010

Kaplan Z. *Klíč ke květeně České republiky*. Druhé vydání. Academia, 2019

Melichar V., Melichar D., Chmelíková T. *Botanický monitoring PP Pod Šibeníci 2017 – 2020*. 2020. Online. Dostupné z https://drusop.nature.cz/ost/archiv/odborna_lit/index.php?frame&ID=12731 [citováno 2024-09-28]

Ložek V., Kubíková J., Špryňar P. *Chráněná území ČR XIII. – Střední Čechy*. AOPK ČR a EkoCentrum Brno, 2005

Petříček V. *Péče o chráněná území I. Nelesní společenstva*. AOPK ČR, 1999

Pivníčková M. *Botanický inventarizační průzkum navrženého chráněného přírodního výtvaru Pod Šibenicí*. Online. Praha: Středisko SPP a OP Středočeského kraje, 1987. Digitální kopie dostupná z https://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/zchru/index.php?SHOW_ONE=1&ID=1049 [citováno 2024-09-28]

Ústav botaniky a zoologie, přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita. *Databáze české flory a vegetace* Webový portál. Dostupné z <https://pladias.cz/> [citováno 2024-09-28]

4.3 Seznam používaných zkratek

KO - ohrožený
SO – silně ohrožený
O – ohrožený
CR – kriticky ohrožený
EN – ohrožený
VU – zranitelný
NT – téměř ohrožený
LC – málo dotčený
DD – chybí údaje
OOP – orgán ochrany přírody

4.4. Podklady pro plán péče zpracoval

ZO ČSOP 11/11 Zvoneček

na zpracování se podíleli: Ing. Michal Kubelík; RNDr. Jana Möllerová, CSc.; Ing. Milan Kollinger

Poděkování za podnětné konzultace patří RNDr. Milanu Řezáčovi, Ph.D. a Mgr. Michalu Štefánkovi.

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulky:

Příloha T2 - **Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodům 2.4.2, 2.4.3 a 2.4.4 a k bodu 3.1.2).

Mapy:

Příloha M1 - **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 - **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 a, b - **Mapa dílčích ploch a objektů**

Vrstvy:

Příloha V1 - **Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch**

označení dílečků plochy	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
1	1,9	Kosená louka, výskyt slaných trávníků, halofytů a subhalofytů Cíl péče: Zachování ekosystému slanisek a zlepšení jeho stavu	Seč s důsledným vyhrabáním hmoty	1	10. 5. – 20. 6. a 30. 9. – 30. 10.	2x ročně
			Narušení drnu na cca 10% plochy	1	Zejména 15. 11. – 30. 3.	1x ročně
			Bránování, vyhrabání stařiny	1	1. 2. – 30. 3. (15. 11. – 30. 3.)	1x ročně
			Pastva (skot, koně, drůbež)	2	Květen - říjen	1x ročně (1x za 2 roky)
			Vytvoření tůní a sníženin	2	1. 9. – 30. 4.	1x za 3 roky
2	0,43	Rákosina s rozptýlenými keři a stromy Cíl péče: rozšíření biotopu halofytů, podpora hnízdních možností ptáků	Vytvoření tůní a sníženin	2	1. 9. – 30. 4.	1x za 5 až 10 let
			Redukce dřevin	3	1. 9. – 31. 10.; 1. – 30. 3.	
3	0,3	Rákosina s porosty keřů, hnízdění např. ťuhýka obecného, rákosníka zpěvného Cíl péče: zachování prostoru pro hnízdění ptáků	Bez zásahu			
4	0,3	Obhospodařovaná orná půda Cíl péče: podpora konkurenčně slabých halofytů, subhalofytů a vzácnějších plevelů	Běžné zemědělské hospodaření s omezením herbicidů	3		